

BRAZYLIA, (poszukiwania – 3)

Wznowienie poszukiwań w maju 2020 roku.

20.V.2020 roku znajomy (genealog i nasz współpracownik z Mińska Mazowieckiego) – p. Krzysztof Sprzączak - <http://www.wajszczuk.pl/polski/wspolpracownicy.htm>) nadesłał poniższą informację:

„Dzień dobry !

Po przeszło 10 lat od pierwszej wzmianki o Wajszczukach w Brazylii natrafiłem na filmik z wesela organizowanego przez Mieczysława **Waszczuka**, a nie Wajszczuka, ale zapewne pochodzącego z Polski. Być możliwe że o tego chodzi co wspominał

„Podczas spotkania w 2002 r. w Łukowie ze ś.p. Zygmuntem (0642)”

Resztę poszukiwań pozostawiam Panu.

Pozdrawiam Krzysztof.”

Waszczuk Miecieslau (Mieczysław) organizator wesela, 4: 23 min – Brazylia

<https://www.facebook.com/jornalbomdiadeerechim/videos/vb.133819760098188/376092379641997/?type=2&theater>

<https://www.facebook.com/watch/?v=376092379641997> - (Nazwisko wyświetlone 4min, 23 sek)-

Adres do TV: Jornal e TV Bom Dia

Av. Santo Dalbosco, 97

99700-000 Erechim, Brazylia

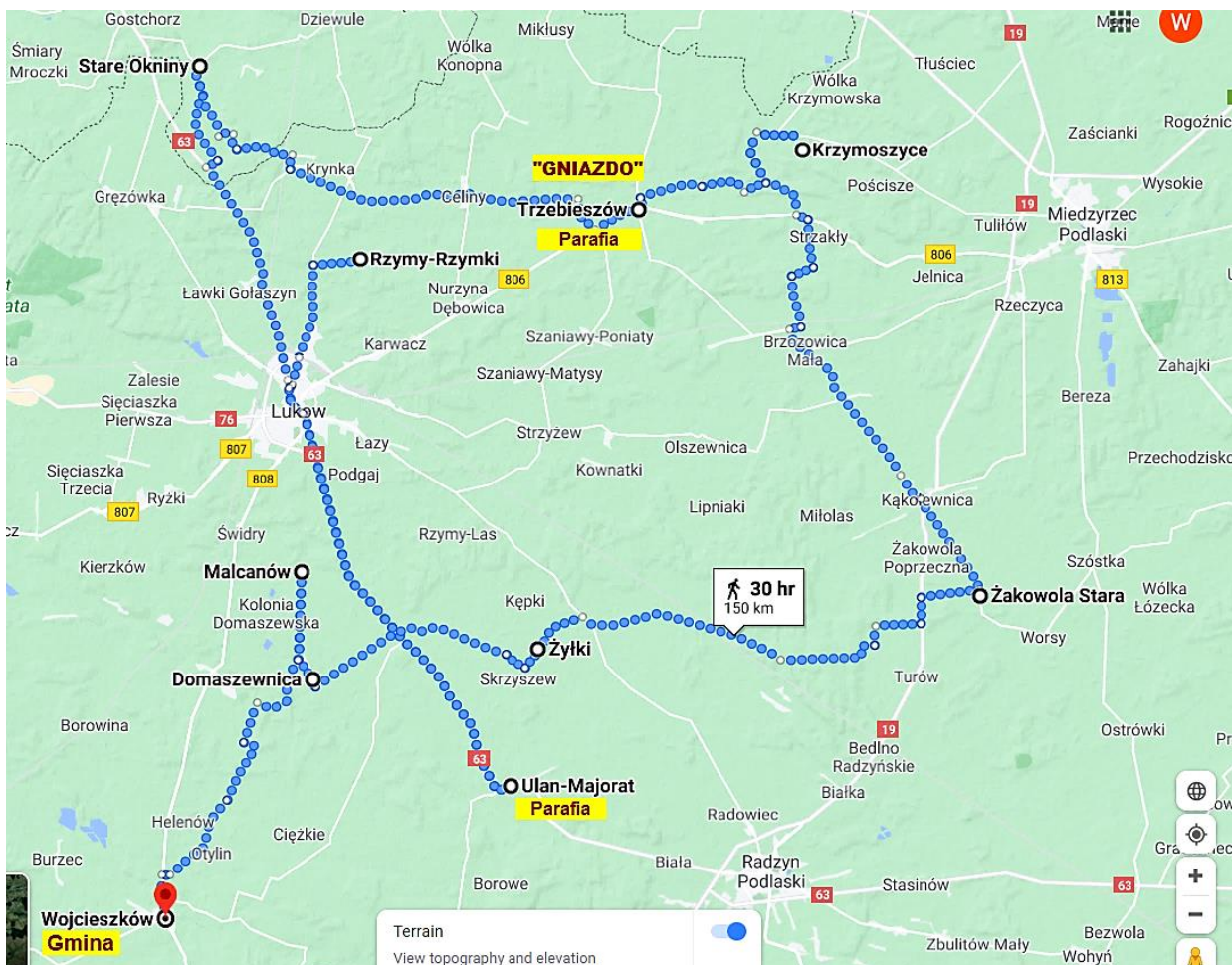
Telefon do TV -+ 55 54 3520-8500; www.jornalbomdia.com.br

Wyniki ponownych poszukiwań (10.VI.2021)

Nie zniechęceni informacją, że odnaleziona w Brazylii osoba występuje pod nazwiskiem WASZCZUK, przejrzelismy ponownie nasze zapiski i opublikowane informacje. Przegląd ten potwierdził wcześniejsze spostrzeżenia, że odmiana nazwiska “WASZCZUK” występuje, głównie od połowy XIX wieku, w zapisach dotyczących niektórych Wajszczuków w par. Ulan: Rzymy-Rzymki, Rzymskie Kolonie, Okniny, Krzymoszyce, Zawadki, Zakowola, (Domaszewnica?, Malcanow?). „Podlaskie” Gniazdo i główna Parafia Rodu Wajszczukow jest w Trzebieszowie.

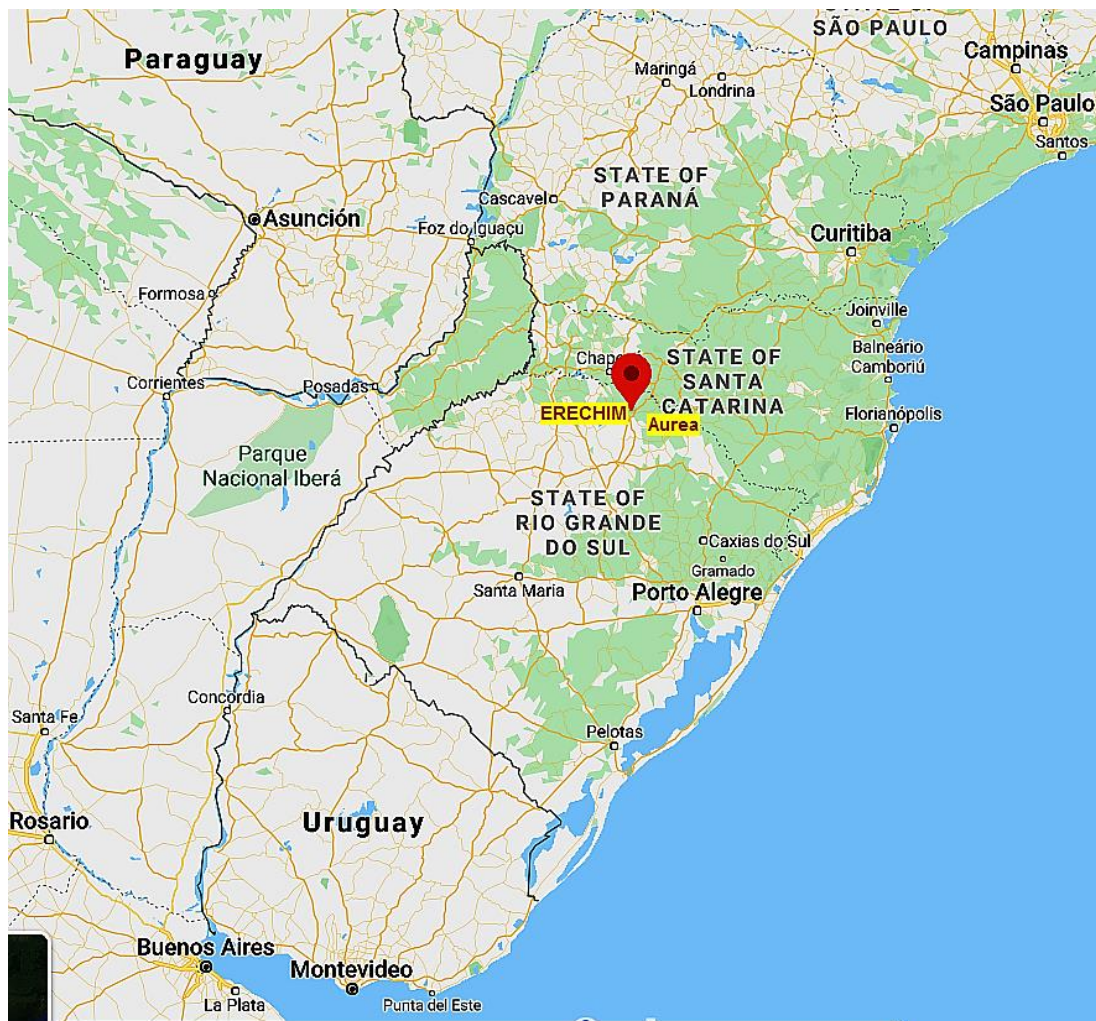

Gminy powiatu Łukowskiego

Ulan – parafia, w której występowali Wajszczukowie zapisani jako **WASZCZUKOWIE**
Wojcieszków – gmina, z której pochodziła rodzina opisana w publikacji poniżej

BRAZYLIA

MAPA: <https://www.google.com/maps/dir/%C3%81urea,+RS,+Brasil/Erechim+-+RS,+Brazil/@-27.6617728,-52.5248428,10z/data=!4m14!4m13!1m5!1m1!1s0x94e307baf8d4bdf:0xb53c3b5910945887!2m2!1d-52.0510132!2d-27.6940761!1m5!1m1!1s0x94e313c50a5c8885:0xa5776b7d4270f58a!2m2!1d-52.2735436!2d-27.6349118!3e1>

Miejscowości **Erechim** i **Aura** są w stanie **Rio Grande do Sul**, nieco poniżej granicy ze stanem **Santa Catarina**. **Santana** i **parafia Cruz Machado** są położone nieco na północny wschód od Erechim i Aura.

🇬🇧 Erechim - <https://en.wikipedia.org/wiki/Erechim> - **Erechim** or **Erexim** is a **Brazilian municipality** located in the southern state of **Rio Grande do Sul**. A regional center in the northern portion of the state, it is the second most populous city in the region with 106,633 inhabitants, second only to the city of **Passo Fundo**. The municipality ranks 17th in total **gross domestic product** in the state of Rio Grande do Sul. Erechim was one of the first planned modern cities in Brazil. City planners were inspired by urban concepts used in the design of **Washington, D.C.** (1791) and **Paris** (1850). (...)

The town was settled mostly by **Polish, Italian and German immigrants**, 36 pioneers from Europe and others from the old lands (Caxias do Sul). They came by railroad in 1908, building their homes beside the track, and the place soon became a district of **Passo Fundo**. The town's early economy depended on agriculture, livestock production, trade and services. (...)

🇧🇷 **Erechim** - <https://pl.wikipedia.org/wiki/Erechim> - **Erechim** – miasto w stanie [Rio Grande do Sul](#) w [Brazylji](#). Ok. 100 tysięcy mieszkańców. Siedziba polskiego [konsulatu honorowego](#). Miasto powstało w 1906 na drodze kolei prowadzącej do [São Paulo](#), założyciele to głównie [włoscy imigranci](#). W 1926 90% mieszkańców stanowili [Włosi](#) pochodzący z [Wenecji](#). Pozostałe [europejskie](#) narodowości w mieście to [Niemcy](#), [Polacy](#). Wielokulturowość miasta objawia się w jego architekturze i kulturze. Najbardziej znaną osobą urodzoną w Erechim jest modelka [Alessandra Ambrosio](#).

🇧🇷 **Áurea** – <https://pl.wikipedia.org/wiki/%C3%81urea> - miasto i gmina w [Brazylji](#), w stanie [Rio Grande do Sul](#). Znajduje się w [mezoregionie Noroeste Rio-Grandense](#) i [mikroregionie Erechim](#). Założenie osady datuje się na rok 1906, kiedy to w ten region napłynęli [polscy imigranci](#). Pierwsi osadnicy przybyli do Brazylji w poszukiwaniu lepszego życia, a na miejscu zajęli się [rolnictwem](#). Wielu z nich, ze względu na niewielki obszar nadający się do uprawiania ziemi, pracowało przy prowadzonych przez rząd Brazylji budowach [dróg](#). Miasto początkowo nosiło nazwę *Rio Marcelino*, zaś w 1918 roku przyjęło nazwę *Treze de Maio* (Trzynasty maja). Dwadzieścia lat później nazwę miasteczka ponownie zmieniono, tym razem na *Princesa Isabel*, dla uczczenia księżniczki [Izabeli Brazylijskiej](#). W 1944 roku przyjęto nazwę *Vila Áurea* (Złote Miasto) na pamiątkę [Złotej Ustawy](#) (*Lei Áurea*), która w 1888 roku zniosła w Brazylji [niewolnictwo](#). Jednocześnie nawiązuje do [dolnośląskiego](#) miasta [Złotoryi](#), z którego okolic pochodziła znaczna część osadników.

W roku 1980 zrodził się pomysł wyodrębnienia politycznego Áurei, który forsował między innymi miejscowy [wikariusz](#) Josef Wajnar. Pomimo pewnych trudności prawnych, stanowe [Zgromadzenie Legislacyjne](#) przyjęło 24 listopada 1987 roku ustawę nr 8419, która przyznała gminie niezależność.

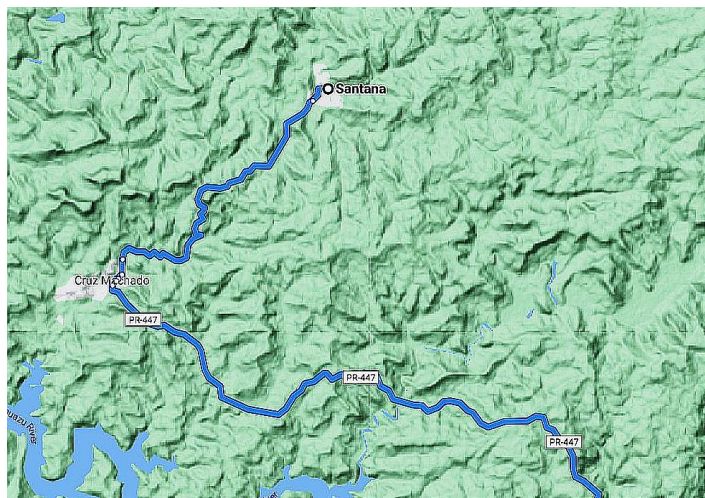
Demografia - Áurea stała się z czasem miastem wieloetnicznym, przy czym nadal **90% ludności stanowią osoby o pochodzeniu polskim**, 5% [włoskim](#), 2% [niemieckim](#), a 3% Czarni. Obecnie Áureę zamieszkuje ponad 3,5 tysiąca osób. (...)

W 2008 roku [produkt krajowy brutto](#) na jednego mieszkańca miasteczka wynosił 12 200,41 [reali](#)^[4].

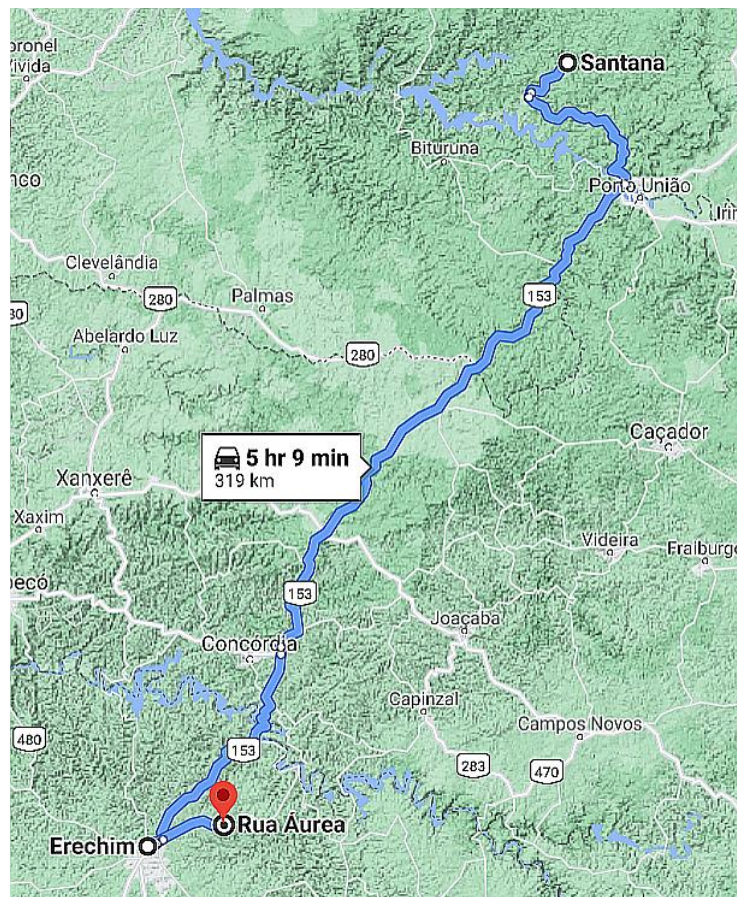
🇬🇧 **Áurea** - <https://en.wikipedia.org/wiki/%C3%81urea> –

Áurea is a municipality in the state of [Rio Grande do Sul](#), [Brazil](#). It was founded in 1906 by the Polish immigrants. As of 2020, the estimated population was 3,535.^[1] **90% of the population is of Polish origin**, 5% Italian, 2% German and 3% Czech.

Santana → Parafia Cruz Machado:

Santana → Aurea

Parafia Matki Bożej Jasnogórskiej w Aurea, RS. -

<http://www.brazylia.chrystusowcy.pl/parafie/Parafia-Matki-Bozej-Jasnogorskiej-w-Aurea-RS->

Paróquia Nossa Senhora de Monte Claro

Rua Matriz, 267

99835-000 AUREA, RS, BRASIL

tel. +55 54 3527-1033

Duszpasterze obsługują poza kościołem parafialnym - 13 kaplic filialnych i 10 szkół publicznych. Odległość do najdalszej kaplicy wynosi 24 km drogi bitej. Parafia liczy około 7.200 osób, w tym ok. **6.000 pochodzenia polskiego**. Na terenie parafii znajdują się następujące świątynie związane z polskim kultem: kościół macierzysty pod wezwaniem Matki Bożej Jasnogórskiej; na kolonii Rio Branco, kościół filialny pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa i Męczennika; W miasteczku powiatowym Cenetenário, kościół filialny pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli. W Aurea istnieje zespół folkloru polskiego "Auresovia" oraz filia BRASPOL powstała 29 kwietnia 1990 r. (...)

Historia parafii w Áurea - W brazylijskim stanie Stan Rio Grande do Sul, najbardziej wysuniętym na południe kraju, Towarzystwo Chrystusowe prowadzi sześć parafii terytorialnych oraz obsługuje dwa ośrodki polonijne.

Áurea - miejscowość kolonizowana przez polskich emigrantów nosiła różne nazwy. Najpierw nazywała się: Rio Marcelino, potem: Treze de Maio (1918 r.), Princesa Isabel (1938 r.), Vila Áurea (1944 r.) Od 1989 r. po prostu nazywa się: Áurea.

Jednostka kościelna Curato de Nossa Senhora do Monte Claro do Rio Marcelino została utworzona 10 kwietnia 1915 roku przez biskupa Miguel de Lima Valverde z diecezji Santa Maria. Duszpasterstwo w tej parafii objęli księża misjonarze św. Wincentego. Pierwszym proboszczem został ks. Jacek Mięsopest, kapłan pochodzący z prowincji krakowskiej księży misjonarzy św. Wincentego. W chwili utworzenia parafii, osada Marcelino (aktualnie: Áurea) liczyła 326 mieszkańców. Jeśli chodzi o utworzenia parafii to znajdujemy w kronice parafialnej zapis wyrażający

pochwałę wobec biskupa Miguel de Lima Valverde: Ksiądz biskup sprowadził polskich księży, aby Polacy mieli obsługę. Dyktowała mu to sprawiedliwość i życzliwość względem Polaków. Chciał, aby każda narodowość była obsługiwana przez księdza rozumiejącego przynajmniej jej język. Dla Polaków zaś jeszcze więcej uczynił, bo sprowadził im rodowitych księży polskich.

W 1927 roku została inaugurowana nowa, drewniana świątynia mogąca pomieścić 800 osób.

Specjalnie z Polski zostały sprowadzone dzwony, które służą do dziś.

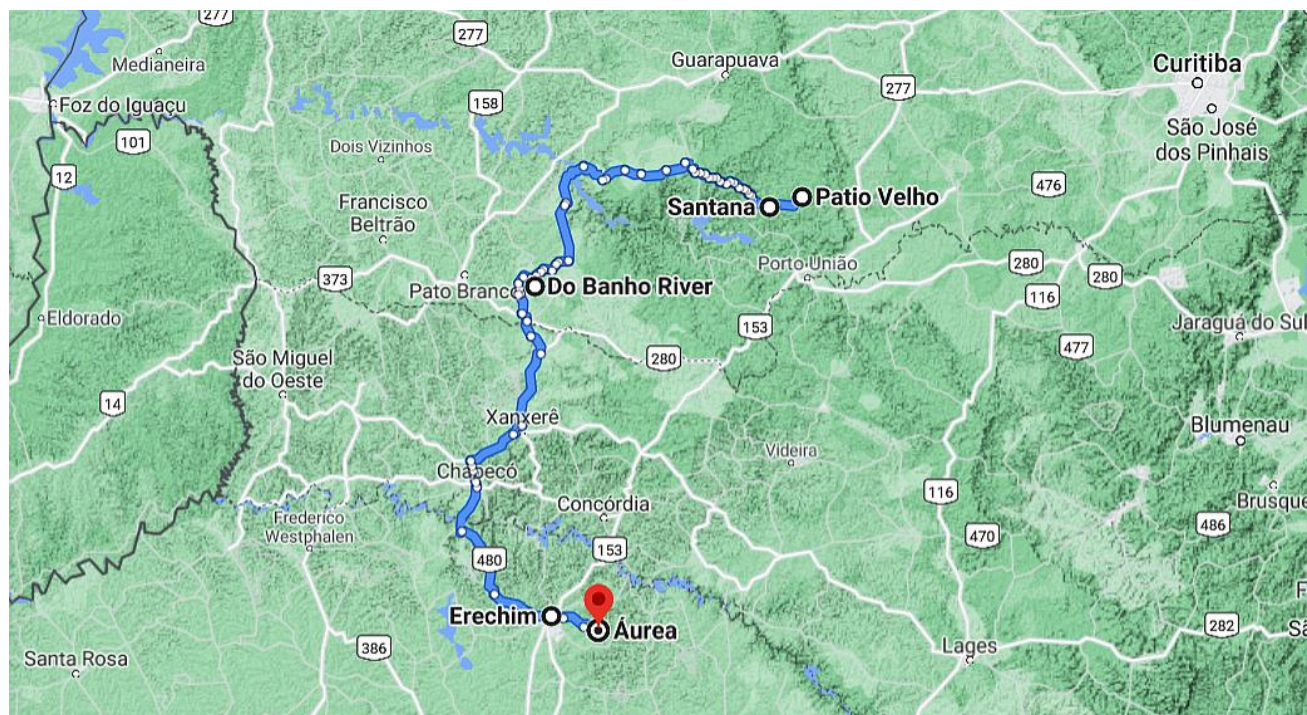
Z powodu braku księży, zgromadzenie księży misjonarzy wincentynów, przekazało parafię diecezji w 1918 roku.

Obecny monumentalny kościół parafialny w Áurea został konsekrowany 8 grudnia 1961 roku. Został dedykowany Matce Boskiej Jasnogórskiej.

Według ks. J. Pitonia CM - w latach siedemdziesiątych naszego stulecia - **w parafii Áurea element polski stanowił 90% populacji mieszkającej na terenie parafii.**

1 marca 1981 roku parafię objęło Towarzystwo Chrystusowe. Po ks. Józefie Kuźmińskim - kapłanie diecezjalnym, który w swojej rodzinnej parafii pracował przez 28 lat - parafię przejął ksiądz Józef Wojnar TChr. Podczas duszpasterzowania ks. Józefa Kuźmińskiego został zbudowany imponujący kościół, a także plebania i dom dla sióstr Rodziny Maryi. (...)

27 października **1997** roku odbyła się uroczystość związana z ogłoszeniem **tytułu Áurea - stolicą polską Brazylijczyków**. Starania o ogłoszenie Áurea stolicą polskości podjęli konsul honorowy RP - Maria Wanda Groch, prefekt - Alberto Omizolo, powiatowy sekretarz edukacji - Karolina Poplavski. W uroczystości wziął udział ambasador Polski - Bogusław Zakrzewski z Brazylii, konsul generalny - Marek Makowski z Kurytyby. Ogłoszenie stolicy polskiej odbyło się podczas Mszy św., której przewodniczył prowincjał chrystusowców, ks. Zdzisław Malczewski. Współkoncelebrowali: ks. Czesław Piel TChr, miejscowy proboszcz i ks. Kazimierz Długosz TChr, proboszcz z Capo Erê. (...)

Miejscowości, do których kierowano osadników z Podlasia do Brazylii podczas kolejnych fal „gorączki emigracyjnej” z okolic Łukowa. Wodospady Iguasu - w lewym górnym rogu mapy, miasto Kurytyba - w prawym górnym rogu.

🇧🇷 **Parafia Świętej Anny w Santana PR -**

http://www.brazylia.chrystusowcy.pl/parafie/Parafia-Swietej-Anny-w-Santana-PR_57

Adres: Praca da Matriz 1, 84623-000 Santana PR BRASIL, tel.+55 42 3551 1134

Proboszcz: Ks. Jan Flig S.Chr - Parafia liczy ponad 6000 wiernych; w tym około 5000 osób polskiego pochodzenia. Na terenie parafii znajdują się krzyże przydrożne. 5 krzyży jest z polskimi napisami. Przed niektórymi odprawiane są w miesiącu maju nabożeństwa majowe. (...) W większych wspólnotach zachował się jeszcze język polski. (...) W Santana organizowane są regularnie obchody kolejnych rocznic przybycia emigrantów polskich. W 1981 r. zorganizowano obchody 70-tej rocznicy. Miały miejsce w pierwszym kościele zbudowanym przez emigrantów w **Rio do Banho**.

Uroczystościom przewodniczył rektor Polskiej Misji Katolickiej w Brazylii, ks. Benedykt Grzymkowski TChr. Podobna uroczystość odbyła się w **Santana**. Jubileusz 75-lecia odbył się w **Patio Velho** na miejscu tragedii polskich emigrantów, gdzie **duża liczba osób padła ofiarą tyfusu**. (...)

<https://polonika.pl/en/polonik-tygodnia/cmentarz-epidemiczny-polskich-emigrantow-w-patio-velho>

UWAGA: Wcześniejsze nasze bezpośrednie kontakty z Parafią w Santana i z biurem i przedstawicielami BRASPOLU nie były owocne w znalezieniu informacji o nazwisku Wajszczuk w Brazylii

Nowe informacje z internetu (facebook 2000 - powyżej) zmobilizowały nas do ponownego wszczęcia poszukiwań. Po identyfikacji (na mapie) lokalizacji nowo-rozpoznanych ośrodków emigracji polonijnej do Brazylii – już wiedząc, że osoba/osoby poszukiwane najprawdopodobniej emigrowały z Polski w 1911 roku, z okolic Łukowa – w wyniku przeglądu w internecie, skoncentrowaliśmy się na poszukiwaniach w Brazylii, na nowo-zidentyfikowanych przypuszczalnych miejscach ich osiedlenia.

Konsulat R.P. i jego pracownicy i ich lokalni znajomi okazali się bardzo pomocni. Pierwszym kontaktem był „konsul honorowy” R.P. w Erechim: Pani Maria Wanda Krepinski-Groch (język konsula portugalski, **polski**); vandagroch@via-rs.net

From: Waldemar Wajszczuk

Sent: Tuesday, May 26, 2020 1:36 PM

To: vandagroch@via-rs.net **Cc:** PAWEL STEFANIUK

Subject: Wajszczuk Mieczslau (Mieczysław) organizator wesela.

Szanowna Pani Konsul!

Jestem emerytowanym lekarzem-kardiologem urodzonym w Polsce. Od wielu lat mieszkam i pracowałem w USA, a od ponad 20 lat zajmuje się budowa Drzewa Genealogicznego Rodziny Wajszczuków – www.wajszczuk.pl

Od ponad 15 lat poszukuje członka rodziny Wajszczuków, który emigrował, prawdopodobnie jeszcze przed Pierwszą Wojną Światową do Brazylii, wraz z grupą emigrantów z okolic Lukowa na Podlasiu - https://www.wajszczuk.pl/english/drzewo/tekst/poszukiwania_brazylia.htm

Jego kontakt z rodziną podobno się zerwał jeszcze w czasie tamtej wojny?

*Niedawno znajomy w Polsce przypadkowo natrafił na You-tube na film z Brazylii z Polskim Weselem w Erechem, zorganizowanym przez niejakiego **Mieceslau WASZCZUKA** – podejrzewam, że jest to poszukiwana rodzina **Wajszczuków**, ale tylko nazwisko zostało przekrecone? Pod Lukowem nadal mieszkają członkowie tej galezi Rodziny Wajszczuków. ciągle używający tego nazwiska.*

Adres Pani znalazłem w Internecie i zwracam się teraz z gorącą prośbą o umożliwienie mi bezpośredniego kontaktu z p. Mieceslau – droga internetowa (najchętniej e-mail lub Facebook) lub telefonicznie. Jeśli on nie posługuje się językiem Polskim, będę próbował zaangażować do pomocy kuzyna mieszkającego w Portugalii.

Jeśli uda się kontakt, byłbym bardzo wdzięczny za jakies informacje o tej rodzinie i ewentualnie kopie dokumentów, jeśli takie istnieją. Pozostaje z poważaniem,

Dr Waldemar J. Wajszczuk

4489 Patrick Road

West Bloomfield, MI 48322, MI, USA

<http://www.wajszczuk.pl/polski/drzewo/059piotr.htm#0087>

(248) 851-1776 (dom)

From: Waldemar Wajszczuk <wwajszczuk@comcast.net>

Sent: Tuesday, May 26, 2020 4:29 PM

To: **Consulado Geral da Polonia em Curitiba** <curitiba@msz.gov.pl>

Cc: PAWEŁ STEFANIUK <stefaniuk@onet.pl>; Sławomir(0212) Marzec <marzec95@gmail.com>

Subject: Fw: Waszczuk Mieceslau (Mieczysław) organizator wesela. **Importance:** High

Szanowni Państwo,

Adres, na który wysłałem poniższy e-mail jest **nieaktualny** – otrzymałem zwrot.

Będzie bardzo wdzięczny za skontaktowanie mnie z właściwą osobą..

Z poważaniem,

Dr Waldemar J. Wajszczuk

From: Consulado Geral da Polonia em Curitiba

Sent: Thursday, May 28, 2020 2:18 PM

To: Waldemar Wajszczuk

Subject: RE: Waszczuk Mieceslau (Mieczysław) organizator wesela.

Szanowny Panie,

Pani Wanda Groch nie jest już konsulem honorowym w Erechim, od wielu, wielu lat.

W archiwach konsularnych nie mamy żadnych rejestrów na nazwisko WAJSZCZUK lub WASZCZUK.

Rzeczywiście, mogło zostać przekrecone w brazylijskich dokumentach.

Proszę o trochę cierpliwości, przekażę tę wiadomość znajomym z Erechim, którzy mogą znać tę rodzinę albo podać Panu kontakt do kogoś, kto zna.

Z poważaniem,

Magdalena Maria Kucharska

Starszy referent ds. konsularnych / Assuntos Consulares

Konsulat Generalny RP w Kurytybie / Consulado Geral da Polonia

Av. Agostinho Leão Junior 234

80030-110 Curitiba - PR - BRASIL

tel.: +55 41 3019-4662

fax: +55 41 3019-7909

<https://www.gov.pl/web/brasil>

<https://www.facebook.com/ConsuladoPLCuritiba>

From: [Nilton M. Groch](#) - niltongroch@gmail.com

Sent: Wednesday, June 03, 2020 5:39 PM

To: wwajszczuk@comcast.net

Subject: Fw: Waszczuk Mieceslau (Mieczysław) organizator wesela.

(UWAGA - Orginalna pisownia – rodzina w Brazylii od ponad 100 lat!)

Sz. Pan Waldemar!

Witamy serdecznie!

Kontakt przez e-mail z Panem Arlindo Waszczuk: escdelta@hotmail.com /

telefon: 055-54-99147-1901

Mówi po polsku. Mieszka w mieście ÁUREA, blisko Erechim.

Wysłaliśmy jemu Pana e-maila co przyszło przez Konsulatu.

To teraz drogi się szykója!

Z poważaniem

Nilton Miguel Groch i Maria Vanda Krepinski Groch

From: [Waldemar Wajszczuk](#)

Sent: Sunday, June 07, 2020 9:37 PM

To: [Arlindo \(Brasil\) Waszczuk](#)

Cc: [Nilton \(Brasil\) M. Groch](#) ; [Consulado Geral da Polonia em Curitiba](#) ; [Slawomir\(0212\) Marzec](#) ; [PAWEL STEFANIUK](#)

Subject: Emigracja z Polski 1911 - Wajszczuk

Sz. Panie Arlindo!

Od ponad 20 lat pracuje nad budowa Drzewa Rodziny Wajszczukow (Waszczukow) –

www.wajszczuk.pl.

Dawno dowiedziałem się o emigrancie z naszej dużej rodziny do Brazylii przed Pierwszą Wojną Światową, ale kontakt rodziny z nim się urwał po tamtej wojnie i intensywne poszukiwania nie dały wyników. https://www.wajszczuk.pl/english/drzewo/tekst/poszukiwania_brazylia.htm

Niedawno mój znajomy natrafił w internecie na film z polskiego wesela w Aurea. Opis tego wydarzenia i Waszej Rodziny, która organizowała to wesele sugeruje, że to Wy możecie być potomkami tego emigranta?

<https://www.facebook.com/watch/?v=376092379641997>

Zalaczam opis najnowszych naszych poszukiwań oraz proszę o informacje o imieniu i nazwisku Waszego przodka - skąd w Polsce przyjechał i o kopie (skany) dokumentów emigracyjnych, żeby sprawdzić moje przypuszczenia.

Serdecznie Was pozdrawiam,

Dr Waldemar J. Wajszczuk

West Bloomfield, MI, USA

USA - (248) 851-1776

<http://www.wajszczuk.pl/polski/drzewo/059piotr.htm#0087>

From: [Nilton M. Groch](#)

Sent: Sunday, June 07, 2020 9:00 PM

To: [Waldemar Wajszczuk](#) ; [Arlindo \(Brasil\) Waszczuk](#)

Cc: [Consulado Geral da Polonia em Curitiba](#) ; [Slawomir\(0212\) Marzec](#) ; [PAWEL STEFANIUK](#)

Subject: Re: Emigracja z Polski 1911 - Wajszczuk

Nazse Drodzy!!!!

Jestemy sciesliwi ze wszystko sie uda!!!!

Serdecznie pozdrawiamy!!!

Nilton i Vanda

UWAGA: (16.VI.2021) Nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi od p. Arlindo WASZCZUK!

XX

Dalsze plany i wyniki poszukiwań – zobacz poniżej.

Uzupełnienia przeglądu – (20.V.2020)

Polonia w Brazylii - https://pl.wikipedia.org/wiki/Polonia_w_Brazylii - Polonia brazylijska – [Brazylijczycy polskiego](#) pochodzenia. Według różnych źródeł ich szacunkowa liczba wynosi od 1.500.000^[1] do 3.000.000^[2].

Mieceslau Waszczuk in Brasil – (GOOGLE search)

https://www.google.com/search?biw=1133&bih=604&sxsrf=ALeKk00kNPFGoVZ_yudQaD-6wr8vEt7cLg%3A1590032827592&ei=u_nFXrviI9m1tAa-05aYCW&q=Mieceslau+Waszczuk+in+Brasil&oq=Mieceslau+Waszczuk+in+Brasil&gs_lcp=CgZwc3ktYWIQDDoECCMQJ1DRig1YwtcNYMeiDmgAcAB4AIABfIgB1AKSAQMxLjKYAQCgAQKgAQGqAQdnd3Mtd2l6&sclient=psy-ab&ved=0ahUKEwj7q_ruhcTpAhXZGs0KHb6pBbMQ4dUDCA#spf=1590033057172

From: [Escritório Delta](#) (???)
Sent: Monday, June 08, 2020 9:21 AM
To: wwajszczuk@comcast.net
Subject: Familia Waczuk.

Bom dia. Somos da familia WACZUK, porém tem várias maneiras escritas este sobrenome. Vou te mandar o meu WATS e assim podemos falar bem mais fácil.+55 54 991472901
Abraços

Att,
Escritório Contábil Waczuk & Waczuk LTDA
Endereço: Rua Porto Alegre, Nº 220, Sala 02/ Áurea-RS
Fones:

(54)3527-1090
(54)99147-2901
(54)99137-5445
(54)99110-4335
(54)99148-1081

UNIVERSIDADE FEDERAL DE SANTA MARIA, CENTRO DE CIÊNCIAS NATURAIS E EXATAS, PROGRAMA DE PÓS-GRADUAÇÃO EM GEOGRAFIA -
https://repositorio.ufsm.br/bitstream/handle/1/14853/DIS_PPGGEOGRAFIA_2018_SOCOLOSKI_T_HAIMON.pdf?sequence=1&isAllowed=y - Santa Maria, RS 2018

CULTURA E TERRITÓRIO DA IMIGRAÇÃO POLONESA NO MUNICÍPIO DE ÁUREA/RS -
Thaimon da Silva **Socoloski**. Aprovado em 28 de junho de 2018:

strony – 5, 9, 36, 41, 46, 47 & 87

PDF - [Translate this page](#)

Miecsislaw Waszczuk. - aos participantes e ... Os imigrantes poloneses que aportaram no **Brasil** no início do século XX enfrentaram ... entre os anos de 1890 e. 1914, cerca de 96.000 poloneses desembarcaram no **Brasil**, sendo que o **Paraná** ...

by TS Socoloski - 2018 - [Related articles](#)

AGRADECIMENTOS / podziękowania

() aos colaboradores de Áurea, que tornaram esta pesquisa possível, principalmente a Vania Jonas Ionczik, Artemio Adão Modtkowski, Isa Popoaskie, **Mieccislaus Waszczuk**. (...)

ABSTRACT: THE CULTURE AND TERRITORY OF POLISH IMMIGRATION IN ÁUREA/RS; AUTHOR: Thaimon da Silva Socoloski; ADVISOR: Eduardo Schiavone Cardoso. The European immigration to the south of Brazil became one of the main migratory flows in the colonization process as well as in the agricultural development aimed by the Brazilian state. Considering this migratory flow, the Polish immigration was important to Rio Grande do Sul and, primarily, as the main focus in this study, the colonization of **Áurea**, starting in **1911**. This research aims at analyzing and showing the main cultural codes inherited by the immigrants' descendants that survive as a living part of the Polish tradition memory. The main purpose is to discuss the importance of this migratory process to the cultural elements which appear in the routine of these Polish descendants who currently live in Áurea. Besides this, the study involves: a) examining the process of deterritorialization and reterritorialization by the Polish immigrants in Rio Grande do Sul; b) evaluating the relevance of these Polish immigrants to the development of Áurea/RS; c) identifying and describing the Polish cultural codes and their representations in the city according to the Polish identity. Methodologically, field research as well as documental and observatory analysis were used, combined with the exploratory research based on the examination of pre-determined sources, such as bibliography data, interviews with people who have had practical experiences with the research problem and the analysis of examples to stimulate the comprehension. Then, the following cultural codes were analyzed: religion, language and dialect, arts, dance, music, cuisine, architecture and costume. It was possible to observe that for decades and since the new generations, after more than one century of colonization, most of these codes are still alive in the traditions and the descendants' daily habits, their religious ceremonies, the dialect and the cuisine. However, the process of new culture assimilation in Brazil has become more latent and it is replacing the tradition which survived and has been surviving among the generations closer to the immigrants. Finally, the valorization and the perpetuation of the immigrants' heritage and memories have been kept, from generation to generation, and this process is crucial to avoid neither losing nor forgetting the history of Áurea. Keywords: Áurea; Cultural codes; Culture; Territory; Polish identity.

Emigracja do Brazylii z Pow. łukowskiego w 1911 roku –

https://www.google.com/search?q=Emigracja+do+Brazylia+z+Pow.+lukowskiego+w+1911+roku&sxsrf=ALeKk03p3yuf8KDgAmivr2IkNpdKHJz9LA%3A1617822893663&source=hp&ei=rQRuYOOQJYmitQWVhIS4Dw&iflsig=AINFCbYAAAAAYG4SvQTjOCz7EnBk1ToNneoC9NQ153xo&oq=Emigracja+do+Brazylia+z+Pow.+lukowskiego+w+1911+roku&gs_lcp=Cgdnd3Mtd2l6EAw6BAGjECc6CAGAELEDEIMBOgUIABCxAzoCCAA6CAGuELEDEIMBOgUILhCxAzOICC4QxwEQowI6CAGuEMcBEK8BOgIILjoJCCMQJxBGEPkBOg4ILhCxAxCDARDHARCvAToKCC4QxwEQowIQcjoLCC4QsQMOWEOWI6EQguELEDEIMBEMcBEK8BEJMC0gcIIXCxAhAnOhAILhCxAxCDARDHARCjAhAKOgoILhCxAxCDARAKOgcIIXDqAhAnOgcILhDqAhAnOgcIABAKEMsBOgYIABAFEB46BggAEAOQHjoICAAQBRAKEB46BAGAEAO6CAGAEBYQChAeOgYIABAWEB46CAGAEAOQBRAeOggIABAIEAOQHjoICCEQFhAdEB46BwghEAoQoAE6BQghEKsCUMuQAVjBIQVg8OQFaAlwAHgAgAHZBIgBtzKSAQkzNi4yMy41LTGYAQCgAOGqAQdnd3Mtd2l6sAEK&scient=gws-wiz&ved=0ahUKEwjm4j36-zvAhUJUa0KHRUCAfcQ4dUDCAw

Brazylijska gorączka – mieszkańcy powiatu łukowskiego na emigracji -

<https://zastawie-netau.net/goraczka/> Published 24 maja 2020 | By [admin](#).

Osadnictwo polskie w Brazylii ma już 150-letnią historię. Jedną z trzech fal „brazylijskiej gorączki” przypadła na przełom XIX i XX wieku. W 1911 roku przez wsie i miasta przejeżdżali agenci emigracyjni, którzy zachęcali ludzi do wyjazdu w nieznaną. Szczególnie popularnym celem podróży była w tym czasie brazylijska prowincja Parana. Ruch wychodźczy nie ominął także powiatu łukowskiego. (...)

Stanisław Makowski (**Zastawie, gmina Wojcieszków?**) z rodziną w brazylijskim Erechim w **1918** roku. Z kolekcji Sylwii Parapinski Massera.

(...) Prasa dzieliła emigrantów na kilka grup:

- służba folwarczna i bezrolni wyrobnicy
- gospodarze, którzy sprzedając swoje posiadłości, wywozili do Parany kilka tysięcy rubli, z nadzieją na lepszy start na obczyźnie
- utracjusze, którzy stracili rodzinny majątek (...)

Dodatkową zachętą była darmowa podróż do Brazylii finansowana przez tamtejszy rząd.

Prawo do bezpłatnego przejazdu miały rodziny rolnicze, które własnoręcznie pracowały na roli i chciały osiąść na koloniach. (...) Bezpłatne przejazdy odbywały się z Triestu – okręty odpływały 6 i 27 kwietnia, 18 maja, 8 i 29 czerwca 1911. Należało jeszcze miejsce na statku oraz wnieść zadatek na drogę.

Do Triestu dostawano się przez Kraków. Podróż statkiem trwała około miesiąca. Na miejscu emigranci otrzymywali rozsiane kolonie, które musieli zagospodarować...

Szczegółowy opis życia na emigracji anonimowego syna włościanina z gminy Wojcieszków odnajdujemy w Pamiętnikach emigrantów z 1936 roku.

Rolnik w Paranie, syn wyrobnika z ziemi siedleckiej, ur. w 1894 r. (...) A wienc zacynam w tern pocontku. Urodzony w zaborze rosyjskiem guberni siedleckiej powiat Łuków gmina Wojcieszków 1894 r. tak świad-co dokomanta urodzin.

Rodzice moi byli wyrobnikami jak pamiętam posiadali jeden mórg gron tu, rodzina ich składała się z jedenastu osób, (...) podróż z Bremen do BRo de Janeiro trwała 31 dni.

(...) podróżowaliśmy pięć dni do **Calmon**, tam sie znajdował cały zbór amigrantów w licbie 300 fiameli, amigranci ulokowani w dwóch wielkich barakach stodołach chliwkach i kurnikach.

Amigranci byli z zaboru rosyjskiego guberni lubelski i siedlecki, duża ilość amigrantów ocekując na wyznaczone działki dla nich, wybuchła choroba tyfuszu i amigranci zaceli wyjeżdżać zamiast na działki to na cmentarz (...) Parę fiameli powróciło do Polski którzy mogli opłacić okręt, resztę amigrantów pozostało ocekując wyznaczonych jem działków, w miejscowości Theresina i Apocarana. (...)

Goraczka brazylijska. Krzysztof Graniowski.

<http://czytelniapolska.blogspot.com/2010/09/goraczka-brazylijska-krzysztof.html>

p. 317, 318, 325 (109), 334, 336, 338; **Kwartalnik Historyczny, R. LXXIV, z. 2, 1967 Kwartalnik Historyczny – 4.**

Str. 334 (...) Nowa brazylijska ustawa kolonizacyjna z 1907 r. uważana jest za bodziec powodujący drugą gorączkę z Królestwa. Ustawa ta wynikała z dążeń do rozwoju osadnictwa, podniesienia rolnictwa, a w związku z tym większego zainteresowania Paraną w okresie, gdy prezydentem został dr Alfonso Pena¹⁰⁴. Liczba emigrantów do Brazylii stopniowo rośnie z 34 tys. w 1903 r. do prawie 100 tys. w 1908, osiągając 136 tys. w 1911, 180 tys. w 1912 i 192 tys. w 1913 (...)

Str.335 Sytuacja w przemyśle Stanów Zjednoczonych powoduje równoczesny spadek polskiej imigracji do tego kraju ze 138 tys. w 1907 r. na 68 tys. w 1908 r., z ponownym spadkiem w kulminacyjnym okresie „drugiej gorączki” (71 tys. w 1911 r. i 85 tys. w 1912 r. wobec 128 tys. w 1910 r.)¹⁰⁶. Nieurodzaj w Królestwie w 1911 r. odbił się wyraźnie na położeniu chłopów. Ucierpiały zwłaszcza stanowiące podstawę wyżywienia ziemniaki. W związku z sytuacją w Rosji zmniejszył się też dowóz zboża z guberni centralnych. Narastała drożyzna. Sytuacja bezrolnych była ciężka zwłaszcza we wschodniej części kraju. Ponadto łódzki okręg przemysłowy wkraczał w okres związanego z przewlekłym kryzysem bezrobocia¹⁰⁷, a sytuacja na rynkach wschodnich i słaby urodzaj w Rosji nie zapowiadały szybkiej poprawy. W innych okręgach, zwłaszcza warszawskim, sytuacja dopiero zaczęła ulegać zmianie.

Podczas gdy w 1908 r. do Ameryki Południowej najwięcej wychodźców dostarczyły gubernie kaliska i warszawska¹⁰⁸, w kulminacyjnych latach gorączki, **1911-1912**, emigruje przede wszystkim ludność bezrolna i małorolna z południowo-wschodniej części Królestwa. Przodują powiaty janowski, lubartowski, lubelski, zaś **na Podlasiu radzyński i łukowski (109) ...**

(109) Vsiepoddanniejszyj otczot siedleckowo gubernatora za 1911 god. CGIAL zespól 1284, inw. 194, vol. 93, k. 2v; ... za 1912 god., ibidem, vol. 111, k. 3. W Paranie i o Paranie. „Zaranie” nr 13 z 27 III 1913, s. 335. Pamiętniki emigrantów. Ameryka Południowa. Warszawa 1939. W. Wójcik, op. cit., s.16 n..)

Emigracja załame się zarówno pod wpływem środków administracyjnych jak i opowiadań wracających do kraju o trudnej sytuacji, jaką zastali za oceanem. (...)

Str. 338. Poza Paraną ruch ten kierował się głównie do leżącego najbardziej na południe, na granicy Urugwaju, stanu **Rio Grandę do Sul**, w którym kolonie polskie z czasów pierwszej gorączki były stosunkowo słabe. Na podstawie archiwów stanowych przyjmuje się, że w latach **1911-12** stan ten przyjął **ponad 5 tys. Polaków**. Było to mniej niż w czasie pierwszej gorączki (wówczas przybyło tam ponad 8 tys.), ale większy odsetek pozostał na miejscu. Spośród 25 tys. Polaków przybyłych do Brazylii od 1907 r. do wybuchu wojny 7 tys. osiedliło się w tym stanie¹²². (...)

(...) artykuł Michała Pankiewicza: *Prawda o Paranie*. Krytykując błędy popełnione przed 20 laty, autor kładł nacisk na dobre dla osadników warunki w stanie Parana. Mają oni przeciętnie pięćdziesięciomorgowe, a nawet pa-ręset i tysiąc-morgowe gospodarstwa, duże są rodziny osadników, nie ma bezrolnych i małorolnych. Dawni parobcy stają się ludźmi w pełnym tego słowa znaczeniu. Wszyscy są równi wobec prawa, (...)

Mapa - <https://goo.gl/maps/i5wmjm8HcRTquYqJ7>

<https://www.google.com/maps/dir/Par%C3%B3quia+Sant'Ana+-Pra%C3%A7a+Frei+Mateus+Mathias+de+G%C3%AAnova,+Pra%C3%A7a+Frei+Mathias+de+G%C3%AAnova,+Santana+do+Itarar%C3%A9+-PR,+84970-000,+Brazil/Erechim,+RS,+99700-000,+Brazil/%C3%81lurea,+Brazil/@-25.5050631,-50.0682954,10.25z/am=t/data=!4m20!4m19!1m5!1m1!1s0x94c18dca14e83413:0x7c9a62f4e587639d!2m2!1d-49.6284176!2d-23.7566159!1m5!1m1!1s0x94e313f16fd2db3f:0x626616634f48836f!2m2!1d-52.2737365!2d-27.6349085!1m5!1m1!1s0x94e307baf8d4bdf:0xb53c3b5910945887!2m2!1d-52.0510132!2d-27.6940761!3e0!5m2!1e4!1e1>

Przegląd Polsko – Polonijny, Półrocznik Nr 4, zeszyt 1-

http://www.brazylia.chrystusowcy.pl/czytelnia/Przegląd-Polsko-Polonijny_594

=====

☐ Inne (planowane ponowne) kontakty:

Brazylia:

- Dial 55 – the country code for Brazil.
- Then the city/area code – 2 digits.
- And finally, the phone number – 9 digits. (previously - 8 digits)

=====

Arlindo Waszczuk: escdelta@hotmail.com / telefon: 055-54-99147-1901

Wanda i Nilton Groch - niltongroch@gmail.com

Ulisses Iarochinski, - <https://www.facebook.com/iarochinski> iarochinski@gmail.com

Jak wynika z informacji opublikowanych na jego facebooku, jego przodkowie zamieszkiwali w XIX wieku w par. Wojcieszkow! Upředni kontakt z nim urwał się przed opublikowaniem powyższych informacji.

Sławomir Marzec – e-mail i opracowanie → „BRASPOL w Aurea” i Mièceslau – ślub - marzec95@gmail.com

Stefaniuk, Paweł - e-mail i opracowanie → „BRASPOL w Aurea” pawelstefaniuk@gmail.com
i Mièceslau – ślub -

KONTAKTY w BRAZYLII (Paweł → Braspol Facebook?) –
→ **Arlindo facebook**

https://www.facebook.com/pg/Braspol-Aurea-2106002739660483/about/?ref=page_internal

https://www.facebook.com/Braspol-%C3%81urea-2106002739660483/about/?ref=page_internal

https://www.google.com/search?q=Waszczuk+Mièceslau++in+brasil&sxsrf=ALeKk00Ts75BheWB2rIRMRGadz0CifTYNQ:1590035160713&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fir=f69A_iMs4f8gM%253A%252CoHPgqzWdq1DfFM%252C_&vet=1&usg=AI4_kTk_AIXwxTqnXhb_vEU_2MEaT6vew&sa=X&ved=2ahUKEwi21bzHjsTpAhWLbs0KHdjHA_gO9QEwAnoECAUQBO#imgrc=f69A_iMs4f_8gM: - (Waszczuk Mièceslau in brasil)

<https://www.facebook.com/jornalbomdiadeerechim/videos/vb.133819760098188/376092379641997/?type=2&theater> - Mièceslau – Film - ślub w Brazylii

<https://www.facebook.com/watch/?v=376092379641997> - (Nazwisko wyświetlone 4min, 23 sek)

Parafia Aurea – Księża Chrystusowcy –

Paróquia Nossa Senhora de Monte Claro

Rua Matriz, 267

99835-000 AUREA, RS BRASIL

tel. +55 54 3527-1033

e-mail: braz@chrystusowcy.pl; F +55 41 3256 2031

“Prosimy o kontakt z p. Waszczuk Mièceslau z Aurea (oraz z p. Arlindo Wa(sz)czuk”.